

Brüssel, 22. juuli 2024
(OR. en)

12503/24

ENT 140
MI 717
COMPET 817
CHIMIE 56
AGRI 583
SAN 460
DELECT 135

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	18. juuli 2024
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	C(2024) 4826 final
Teema:	KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) .../..., 15.7.2024, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/1009 seoses katteainete ja veesäilituspolümeeride biolagunevuse kriteeriumidega

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument C(2024) 4826 final.

Lisatud: C(2024) 4826 final

Brüssel, 15.7.2024
C(2024) 4826 final

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) .../...,

15.7.2024,

**millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/1009 seoses
katteainete ja veesäilituspolümeeride biolagunevuse kriteeriumidega**

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. DELEGEERITUD ÕIGUSAKTI TAUST

5. juunil 2019 võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu määruse (EL) 2019/1009, millega kehtestatakse ELi väetisetoote turul kättesaadavaks tegemise nõuded¹. Määruses (EL) 2019/1009 on sätestatud, et komisjon peab hindama biolagunevuse kriteeriume teatavate polümeeride puhul, mida kasutatakse ELi väetisetootes, et hoida kontrolli all toitainete vabanemist („katteained“) või suurendada toodete veesäilitusvõimet või märguvust („veesäilituspolümeerid“).

Käesolevas delegeeritud määruses sätestatakse katteainete ja veesäilituspolümeeride biolagunevuse kriteeriumid, tuginedes teostatud välisuuringule².

2. ÕIGUSAKTI VASTUVÕTMISELE EELNENUD KONSULTEERIMINE

13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe³ reeglite kohaselt on komisjoni väetisetoote eksperdirühmas (E01320) liikmesriikidega konsulteeritud.

Nende konsultatsioonide üksikasjad on esitatud 24. oktoobri 2022. aasta, 18.–19. aprilli 2023. aasta ja 15.–16. aprilli 2024. aasta koosolekute protokollides ning mitmesugustes huvitatud sidusrühmade seisukohavõttudes, mis on üldsusele kättesaadavad eksperdirühma CIRCABC veebilehel järgmisel aadressil:

<https://circabc.europa.eu/ui/group/36ec94c7-575b-44dc-a6e9-4ace02907f2f/library/b8e01334-4d39-445d-bf4e-589356d55b1f>

Liikmesriigid ja huvitatud sidusrühmad olid üldiselt kõnealuse delegeeritud määruse vastuvõtmise poolt.

Delegeeritud määruse eelnõu on avaldatud parema õigusloome portaalis tagasiside saamiseks koos veel nelja delegeeritud määruse eelnõuga. Seni on laekunud kokku 49 seisukohavõttu.

Neli sidusrühma leidsid, et 48 kuud on biolagunevuse jaoks liialt pikk aeg. Neist kaks leidsid, et kriteeriumid tuleks viia kooskõlla kriteeriumidega, mis on sätestatud määruses (EÜ) nr 1907/2006,⁴ mida on muudetud komisjoni määrusega (EL) 2023/2055,⁵ edaspidi „REACHi

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1009, millega kehtestatakse ELi väetisetoote turul kättesaadavaks tegemise nõuded ning muudetakse määrusi (EÜ) nr 1069/2009 ja (EÜ) nr 1107/2009 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2003/2003 (ELT L 170, 25.6.2019, lk 1).

² Uuring, mille eesmärk on hinnata ELi väetisetootes katteainete või veesäilitusvõime või märguvuse suurendajatena kasutatavate polümeeride ja multšikilede biolagunevuse kriteeriume. ISBN 978-92-68-05051-7; doi:10.2873/23399.

³ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

⁵ Komisjoni 25. septembri 2023. aasta määrus (EL) 2023/2055, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH)) XVII lisa seoses sünteetiliste polümeeride mikroosakestega (ELT L 238, 27.9.2023, lk 67).

määruse kohane piirang tahtlikult lisatud mikroplasti kohta“. Käesolev delegeeritud määrus ei sisalda muudatusi. Esiteks on 48 kuu pikkune tähtaeg sätestatud määruhes (EL) 2019/1009. Teiseks ei hõlma REACHi määruse kohane piirang tahtlikult lisatud mikroplasti kohta katteaineid ega veesäilituspolümeere, sest need on aeglaselt biolagunevad polümeerid ja see omadus aitab täita nende otstarvet.

Üks sidusrühm väljendas muret temperatuuri üle, mille juures polümeerid peaksid biolagunema, ning selgitas, et mõningates liikmesriikides on keskmine temperatuur mullas oluliselt madalam kui delegeeritud õigusakti eelnõus nimetatud 25 °C. Muudatusi ei tehtud, sest nimetatud temperatuur on oluline üksnes materjalidega laboritingimustes tehtavate katsete jaoks. Toetavas uuringus hinnati polümeeride käitumist ja leiti, et polümeerid biolagunevad ELi eri tüüpi muldades ja kliimatingimustes.

Üks sidusrühm oli seisukohal, et kiirendatud katsed ei tohiks olla lubatud. Arvestades, et standardtingimustes võiks katse kesta kuni neli aastat, peeti kiirendatud katsete tingimuste kasutuselevõttu siiski otstarbekaks. See säte on kooskõlas sättega, mida sisaldab REACHi määruse kohane piirang tahtlikult lisatud mikroplasti kohta.

Üks sidusrühm väljendas suurt muret seoses biolagunemise nõuetekohasuse kriteeriumitega veekeskkonnas. Muudatusi ei tehtud. Kuigi toetava uuringu tulemuste kohaselt võivad olemasolevad katsemeetodid anda usaldusväärseid tulemusi ainult maksimaalselt 12 kuu jooksul, võib eeldada, et biolagunemine veekeskkonnas jätkub ka pärast 12 kuu pikkuse ajavahemiku möödumist.

Väljendatud on mitmesuguseid arvamusi selle kohta, et vaja oleks kehtestada märgistusnõuded katteaineid ja märguvuspolümeere sisaldavate ELi väetisetoodete kasutamise kohta pinnaveekogude läheduses. Mõningate arvamuste kohaselt ei ole selliseid märgistamisnõudeid vaja, sest riske pole, ning mõningate arvamuste kohaselt ei oleks see tõhus moodus, et takistada polümeeride leostumist vette. Laekunud seisukohtade põhjal on märgistamisnõuet mõnevõrra muudetud, viidates siseriiklikele õigusnormidele, millega nähakse ette väetiste kasutamise puhverribad. Etiketil peaks olema näidatud minimaalse puhverriba laius, millest tuleb sellekohaste siseriiklike õigusnormide puudumise korral kinni pidada.

Ühe sidusrühma arvates oli loodusliku polümeeri mõiste määratletud liiga kitsalt. Eelnõu ei muudetud, sest eesmärk on hoida mõisted kooskõlas määruhes (EÜ) nr 1907/2006 kasutatud mõistetega.

Delegeeritud määruse eelnõust on teatatud ka tehniliste kaubandustõkete lepingu artikli 2 lõike 9 punkti 2 alusel ja ühtegi märkust ei ole laekunud.

3. DELEGEERITUD ÕIGUSAKTI ÕIGUSLIK KÜLG

Delegeeritud õigusaktiga muudetakse määruse (EL) 2019/1009 II ja III lisa. Käesoleva delegeeritud õigusakti õiguslik alus on määruse (EL) 2019/1009 artikli 42 lõige 1.

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) .../...,

15.7.2024,

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/1009 seoses katteainete ja veesäilituspolümeeride biolagunevuse kriteeriumidega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta määrust (EL) 2019/1009, millega kehtestatakse ELi väetisetoote turul kättesaadavaks tegemise nõuded ning muudetakse määrusi (EÜ) nr 1069/2009 ja (EÜ) nr 1107/2009 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2003/2003,¹ eriti selle artikli 42 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruses (EL) 2019/1009 on sätestatud ELi väetisetoote turul kättesaadavaks tegemise nõuded. Vastavalt nimetatud määruse II lisa koostisainete kategooria 9 nõuetele võivad ELi väetisetooted sisaldada polümeere, et hoida kontrolli all toitainete vabanemist („katteained“) või suurendada toodete veesäilitusvõimet või märguvust („veesäilituspolümeerid“), või polümeere, mida kasutatakse sideainena. Katteaineid kasutatakse eeskätt kontrollitult toitaineid vabastavate väetiste tootmises. Nende kasutamise eesmärk on vabastada toitaineid taimedele aeglaselt ja õigeaegselt ning vähendada seeläbi toitainete leostumist. Selliste toodete kasutamine on väga oluline, et saavutada komisjoni teatises „Strateegia „Talust taldrikule““² seatud eesmärk vähendada toitainete kadu vähemalt 50 %, kindlustades samal ajal, et mullaviljakus ei halvene. Veesäilituspolümeere võib kasutada ka ELi väetisetoote muudes kategooriates, näiteks mullaparandusainetes ja kasvusubstraatides. Muu hulgas aitavad need otseselt kaasa vee säästvale kasutamisele põllumajanduses. Kasvusubstraatides võib kasutada polümeeripõhiseid sideaineid. Selliseid tooteid ei tohi kasutada kokkupuutes mullaga.
- (2) Sünteetiliste või keemiliselt modifitseeritud looduslike polümeeride väikesed osakesed on laialdaselt kasutusel ning on vees lahustumatud, lagunevad väga aeglaselt ja elusorganismid võivad neid kergesti alla neelata, mis põhjustab muret nende üldmõju pärast keskkonnale ja potentsiaalselt inimeste tervisele. Eriti kehtib see ELi väetisetootele lisatavate polümeeride kohta, mis sattuvad hiljem keskkonda. Selle üldise probleemi lahendamiseks võttis komisjon vastu määruse (EL) 2023/2055,³

¹ ELT L 170, 25.6.2019, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1009/oj>.

² Komisjoni 20. mai 2020. aasta teatis „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“, COM(2020) 381 final.

³ Komisjoni määrus (EL) 2023/2055, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH)) XVII lisa seoses sünteetiliste polümeeride mikroosakestega (ELT L 238, 27.9.2023, lk 67, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2055/oj>).

millega lisatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusesse (EÜ) nr 1907/2006⁴ sünteetiliste polümeeride mikroosakeste turule laskmise üldine piirang. Üldpiirang ei puuduta mõningaid polümeeride liike (nt keemiliselt modifitseerimata looduslikud polümeerid) ja spetsiifilistele biolagunevuse ja lahustuvuse kriteeriumitele vastavaid polümeere, mida võib jätkuvalt turule lasta.

Määruses (EL) 2019/1009 on sätestatud, et komisjon peab hindama ELi väetisetoote koostisainetena kasutatavate katteainete ja veesäilituspolümeeride biolagunevuse kriteeriume 16. juuliks 2024. Seepärast ei kuulu ELi väetisetooted selle määruses (EÜ) nr 1907/2006 sätestatud üldise piirangu kohaldamisalasse.

Komisjon hindas välisuuringu abil katteainete ja veesäilituspolümeeride biolagunevuse kriteeriume ja nende kriteeriumide täitmise kontrollimiseks kasutatavaid katsemeetodeid („uuring“)⁵.

- (3) Uuringuga loodi töövahend, et prognoosida polümeeride biolagunevuskäitumist matemaatilise mudeli abil ning näidata, milline on korrelatsioon katsetingimustes toimuva biolagunevuse ja liidu eri piirkondadele iseloomulikes looduskeskkondades toimuva biolagunevuse vahel. Seega hinnati uuringus mitmesuguseid tegureid, nagu mulla temperatuur, mulla pH, mulla veesisaldus, vee temperatuur ja muud polümeeri omadustega seotud tegurid (keemiline struktuur, kristallilisus, pind, paksus). Uuringu tulemusena tehti ettepanekud biolagunevuse kriteeriumide kohta mullas ja vees.
- (4) Biolagunevuse kriteeriumid tuleks ette näha nii mulla- (peamine komponent, milles tooteid kasutatakse) kui ka veekeskkondade (leostumise või muu juhusliku pinnavette sattumise korral) jaoks.

Mis puudutab biolagunemist mullas, siis tuleks koostisainetena lubada ainult selliseid polümeere, mis lagunevad või mineraliseeruvad täielikult 48 kuu jooksul pärast toimeperioodi. Katseperioodi lühendamiseks tuleks lubada kiirendatud katsemeetodit. Uuring näitas piisavat korrelatsiooni tegelike tingimuste ja 25 kraadist kõrgemate temperatuuride vahel, mida kasutatakse tavapärastel katsetingimustes. Katsetemperatuuri tõstmine näiteks 37 °C juurde kiirendab biolagunemist, kuid seda peetakse tegelike tingimuste mikrobioloogia ja keskkonnast sõltuvate tegurite mõttes siiski vastuvõetavaks. Uuringu käigus väljatöötatud töövahendi tulemused näitasid, et konkreetsetel juhtudel võib katseperioodi lühendada. Seepärast tuleks alternatiivse võimalusena võtta konkreetsetel tingimustel kasutusele kiirendatud katsed 37 °C juures, et tõendada 90 % täielikku lagunemist või mineraliseerumist.

- (5) Veekeskkonnas biolagunevuse kriteeriumides tuleks arvesse võtta nii polümeeri funktsiooni kui ka olemasolevaid katsemeetodeid. Mis puudutab polümeeri funktsiooni, siis katteaine või veesäilituspolümeeride eesmärk on vabastada toiteaineid aeglaselt või suurendada veesäilitusvõimet keskmiselt 6–9 kuu jooksul. Seega on need polümeerid kavandatud aeglaselt lagunema kokkupuutes mitmesuguste mullategurite,

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/2014-04-10>).

⁵ Uuring, mille eesmärk on hinnata ELi väetisetooteles katteainete või veesäilitusvõime või mürguvuse suurendajatena kasutatavate polümeeride ja multšikilede biolagunevuse kriteeriume, ISBN 978-92-68-05051-7; doi:10.2873/23399.

näiteks veega. Selle toimeperioodi jooksul mullas vältimatult toimuv biolagunemine peaks olema piiratud, et polümeer täidaks oma otstarvet. Mis puudutab vees biolagunevuse olemasolevaid katsemeetodeid, siis need annavad usaldusväärseid tulemusi 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta. Seega mõjutaksid veekeskkonna jaoks delegeeritud määruses (EL) 2023/2055 sätestatud ranged kriteeriumid negatiivselt mullas biolagunevate katteainete ja veesäilituspolümeeride esmast funktsiooni. Seetõttu tuleks biolagunemisele veekeskkonnas kehtestada normid, mis oleksid katseperioodil madalamad, kuid siiski piisavalt kõrged tagamaks, et polümeerid ei akumulatuks veekeskkonnas. Eeldatavasti jätkub biolagunemise protsess pärast 12 kuu pikkust katseperioodi ja jõuab 48 kuu jooksul pärast toimeperioodi 90 %ni. Olemasolevate katsemeetoditega ei saa täielikku lagunemist tõendada, kuid seda on siiski mõistlik eeldada, kui materjali biolagunemise potentsiaal on tõendatud ja jätkub selle kokkupuude samade keskkonnateguritega.

- (6) Tegelikes tingimustes esinevad katteained ja veesäilituspolümeerid ELi väetisetoodes, mida kasutatakse mullas. Need ei peaks veekeskkonda jõudma. Kuigi leostumist ei saa täielikult välistada, on võimalikud riskid veekeskkonnale piiratud, sest asjaomased polümeerid jõuaksid veekogudesse alles pärast seda, kui need on juba hakanud mullas lagunema. Et potentsiaalseid riske veelgi vähendada, tuleks kehtestada märgistamisnõue, et hoiatada lõppkasutajaid mitte kasutama toodet veekogu lähedal ning pidama kinni puhverriba nõudest vastavalt väetiste kasutamise siseriiklikele meetmetele. Kui selliseid siseriiklike norme ei ole, tuleb kinni pidada 3 meetri laiuse puhverriba nõudest.
- (7) Võrdsete konkurentsitingimuste tagamiseks ja kooskõlas määruse (EL) 2019/1009 artikli 42 lõikes 6 sätestatud kriteeriumide nõuetega, tuleks loetleda katsemeetodid, millega tõendada biolagunevuse kriteeriumide täitmist. Sellised katsemeetodid on sätestatud Euroopa ja rahvusvahelistes standardites ning on seega usaldusväärsed ja korratavad.
- (8) Mis puudutab sideainena kasutatavaid polümeere, siis komisjonini on jõudnud teave biolagunevate polümeeride kasutamise kohta sideainena. Kui sellised polümeerid vastavad CMCsse 1 kuuluvate polümeeride suhtes kehtestatud tingimustele, ei tekita need keskkonnaprobleeme ning ELi väetisetoote kasutamise ja kõrvaldamise kohta käivate märgistamise erinõuete kasutamine ei ole põhjendatud ja neid ei tuleks kohaldada.
- (9) Määrust (EL) 2023/2055 tuleb hakata riigisisese kasutusega väetisetoote suhtes kohaldama alates 17. septembrist 2028. Sidususe huvides ja selleks, et jätta piisavalt aega käesoleva määrusega polümeeride biolagunevuse suhtes kehtestatavate nõuetega kohaneda, peaks kehtima samasugune üleminekuperiood,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) 2019/1009 muudetakse järgmiselt.

- (1) II lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse I lisale;
- (2) III lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse II lisale.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

I lisa ja II lisa punkti 1 kohaldatakse alates 17. oktoobrist 2028.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 15.7.2024

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN